

Boganmeldelser

Tine Bagh

Finds from the Excavations of J. Garstang in Meroe and F.Ll. Griffith in Kawa in the Ny Carlsberg Glyptotek

Ny Carlsberg Glyptotek 2015
132 s, talrige farveill. 129 kr.

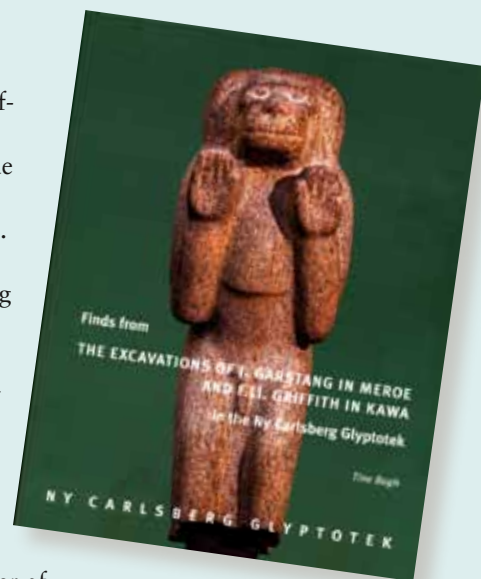
I forlængelse af sit projekt med at dokumentere Glyptotekets fund fra Flinders Petries udgravninger i Ægypten har Tine Bagh i 2013-14 gjort det samme med to britiske ekspeditioner i Nubien: Garstangs i Meroe 1909-1912 og Griffiths i Kawa 1930-1931.¹ Bogen er i to dele med separat omtale af arkivalier og fund vedrørende de to lokaliteter. Yderligere findes som indledning en præsentation af de involverede aktører på Glyptoteket samt en kort beskrivelse af landet og de historiske perioder (25. dynasti i Ægypten ca. 750-653 f.Kr. fulgt af uafhængige, nubiske konger i Napata 650-300 f.Kr. og i Meroe

1 Om Kawa se også Tine Bagh, 'Taharqas tempel i Kawa', *Papyrus* 34/2, 2014, s. 4 – 17.

300 f.Kr.-400 e.Kr.) og som afslutning to appendikser med henholdsvis nubiske genstande uden proveniens og nubiske genstande på Nationalmuseet.

Samlingen rummer blandet gods fra store statuer, steler og en søjle til keramik, perler, amuletter og skarabæer, der alle viser facetter af den nubiske kultur med dens ægyptiske aner og konventioner. Alle de relevante genstande er omhyggeligt beskrevet og illustreret med farvefotos af både genstande og dokumenter af den ypperlige kvalitet, som vi er forvante med fra tidligere publikationer fra Glyptoteket.

I modsætning til genstandsbeskrivelserne og den egentlige dokumentation bærer de indledende afsnit præg af at være skrevet under et vist tidspres (en sidste sproglig afpudsning og redigering af detaljer ville have lettet læsningen), men ikke desto mindre giver præsentationen af korrespondancen mellem udgraverne og Glyptotekets ansatte en god indsigt i, hvordan samlingerne er blevet erhvervet, og hvilke økonomiske, kunstneriske og praktiske kriterier, der har været i spil. Man kunne have ønsket sig nogle prøver på stelerne interessante tekster. Nok er der



Søren Giversen

Egyptiske og Koptiske Eventyr og Historier

Forord af Anne Katrine Giversen
Poul Kristensens Forlag 2014
75 s., 9 ill. 149,95 kr.

Foreliggende lille bog indeholder en håndfuld små fortællinger, spændende i tid fra 300-tallet helt op til noget der nærmer sig vor tid. Historierne er enkle og folkelige, til tider naive og meget charmerende. De giver et ganske andet billede end det sædvanlige af den koptiske litteratur, at den ikke kun er

religiøse tekster og helgenbiografier. Et vidunderligt eksempel er "Oksen Pamuns klage og bøn", der på det nærmeste foregriber "Den stegte svanes klagesang" fra *Carmina Burana*:

Brølet om nåde fra oxen Pamun,
der får alverden til at græde:
"Hvad er det, folk har gjort mod mig?
De tog nogle dobbeltøkser,
bragte dem hen til engene,
fældede de tykke træer
og levned ikke de tynde.
Det tykke træ lavede de til en plov,
af de tynde dannede de en pigkæp;
de bragte træ hen til håndværkerne,
de tog fat på det,
formede det til et åg.
Det satte de om min hals,

henvisninger til oversættelser gennem de primære publikationer, men de er kun tilgængelige for fagfolk. Der er dog hjælp at hente på internettet.²

I forbindelse med sin forskning i arkiverne arrangerede Tine en udstilling “Taharqa – Den Sorte

2 Teksten til stele V ligger online på engelsk her: https://www.academia.edu/353990/Kawa_V_and_Taharqos_ByAwt_Some_Aspects_of_Nubian_Royal_Ideology. Denne og de andre kan også findes (i mindre letlæselig form) i *Fontes Historiae Nubiorum*: <https://digitalt.uib.no/bitstream/handle/1956.2/3083/FHN%20I%20%20%20copy.pdf?sequence=1>

Bogen og udstillingen om de nubiske fund på Glyptoteket kan ses som en oportun markering af, at Tine Bagh fra 1. maj blev fastansat som museumsinspektør på Glyptoteket. Til lykke til Dansk Ægyptologisk Selskabs formand!



Farao” (9. april- 28. juni 2015) i fire af Glyptotekets mindre rum, sat op med hjælp fra grafiker Jakob Helmer. De to første informerede om Taharqa og hans tempelbyggeri i Kawa, hvor især den gådefulde søjle (stykket sammen af elementer fra fire søjler) og de nyligt restaurerede steler var værd at lægge mærke til. Herigennem fik vi et billede af de nubiske konger og deres forhold til Ægypten. De to sidste rum fulgte op på, hvad det skete efter Taharqa og det 25. dynasti, især i forbindelse med religion og gravskikke, koncentreret i byen Meroe og den tilhørende pyramidegravplads. Her var også udstillet mindre fund fra Kawa. Den fine udstilling forstærkedes af Janne Klerks dejlige fotografier fra de forskellige lokaliteter, sat op i stor størrelse på væggene (billederne genfindes i bogen). Især i de to runde rum fungerede dette fremragende. Den ovenfor omtalte bog, der blev udgivet den dag udstillingen åbnede, er ikke at betragte som et egentligt katalog, og genstandene er da heller ikke forsynet med udstillingsnumre. Det var snarere udstillingen, der supplerede og anskueliggjorde bogens indhold. Man kunne ønske, at denne fornemme præsentation af den oldægyptiske kultur, som den blomstrede langs Nilen syd for det egentlige Ægyptens grænser, kunne blive en permanent installation.

LM

Foto Ana Maria Gonzales.

de spændte ploven efter mig:
de krummed ploven
og spændte den efter mig
og prikked mig med pigkæppen i mine sider.
Så overgav de mig til slagterens søn.
Den, der opfedet mig, tog mig,
slagterens søn skar mig op
han skar mig i stykker,
de skar mig ud,
de hængte mig op på torvene i alles nærvær,
kasted mine knogler for hundene.
Men lad mig dog slippe for noget sådant
og også fra andre ting -”

Der er desuden et længere digt, hvor dronningen af Saba stiller kong Salomon gåder om sit land, som han selvfølgelig kan løse. Og så er der en mageløs cyklus om troldmanden Simon, der spiller både

religiøse og sekulære magthavere diverse puds. Den foreliggende version er fra midten af 1800-tallet; der er dog næppe tvivl om, at den kan spores langt tilbage i tiden.

Men! For der er selvfølgelig et men. Bogen bærer tydeligt præg af at være udgivet posthumt. Der mangler den sidste gennemarbejdning og den sidste finish. I første del af bogen er oversætterens forklaringer og kommentarer sat i kursiv; dette er ikke tilfældet i sidste del, og det virker umiddelbart forstyrrende. I samme sidste del er et par overskrifter rodet sammen og byttet rundt, og det er lige så forstyrrende. Desuden lader korrektoren meget tilbage at ønske. Korrektur og redigering burde i det mindste være klaret fra forlaget (stavemåden ovenfor er som den fremstår i bogen). Disse skønhedsfejl er virkelig synd for denne fine lille bog.

Annette Lerstrup